

אבל לא במוקדשין! ?

ומקשינן: והרי מוקדשין פשיטא שאינו חייב לעשרם, שהרי לאו דיריה ניהו [אינם שלו], ואינו צריך לעשרם! ?

ומשנינן: הצרכה משנתנו להשמיענו שאין מעשר בהמה נוהג אפילו בקדשים קלים, ואליבא דרבי יוסי הגלילי דאמר: קדשים קלים ממון בעלים הם, ואם כן, שלו הם, אלא שמכל מקום פטורים הם משום קדושתם, וכדמפרש ואזיל. דתניא:

כתיב [ויקרא ה כא] בפרשת שבועת הפקדון: "נפש כי תחטא ומעלה מעל בה' וכחש בעמיתו", ולכך אמר הכתוב "בה" ו"בעמיתו": לרבות קדשים קלים, שאם כפר בהם ונשבע, חייב בדין שבועת הפקדון מפני שהן קדשי ה' וגם ממון בעלים, מה שאין כן בקדשי קדשים שאין הנפקד חייב בדין שבועת הפקדון אם כפר ונשבע, דברי רבי יוסי הגלילי —

ולשיטתו, אם לא שהשמיענו המשנה את פטורם מן המעשר, פלקא דעתך אמינא דליעשרו שהרי ממון בעלים הם, וקא משמע לן משנתנו שאינם חייבים במעשר.

שואלת הגמרא: ואימא הכי נמי, שקדשים

קלים אליבא דרבי יוסי הגלילי שהם ממון בעלים, אכן חייבים במעשר, ומה בכך שכבר יש בהם קדושה! ?

ומשנינן: "העשירי יהיה קודש" אמר רחמנא במעשר בהמה, ולא שכבר קדוש בקדושת קדשים קודם שיצא בעשירי.⁽³⁾

ומקשה עכשיו הגמרא קושיא בהיפוך, שאדרבה מסתבר לפטור קדשים קלים מן המעשר, ואף מקרא אין צריך לזה:

טעמא דכתב רחמנא "יהיה קודש", הא לאו הכי הוה אמינא חיילא קדושת מעשר עלוייהו דקדשים קלים! ?

והרי השתא קדושה חמורה אקדושה קלה לא חיילה כדמפרש ואזיל, קדושה קלה כקדושת מעשר אקדושה קלה כקדשים קלים מיבעיא! ? והרי פשיטא שאין חלה קדושת המעשר, ולמה לנו מקרא לפטורו! ?

ומפרשינן: מאי היא קדושה חמורה אקדושה קלה שאינה חלה? דתנן במסכת תמורה:

אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדק הבית, אין משנין אותם מקדושה לקדושה, שאין קדושת מזבח חלה על קדושת בדק הבית ועל אף שהיא חמורה, ולא קדושת בדק הבית שהיא

יהיה קודש" אמר רחמנא, אם כן, אין המוקדשין נכנסים לדיר להתעשר כלל, כי כל שאין כל אחד מהם ראוי לעשירי אינו חייב במעשר. וראה סוגיית הגמרא לקמן נז א, ובמה שנתבאר שם בהערות בענין זה.

ב. במנחת חינוך [שס ח] נסתפק: אם פסולי המוקדשין שנפרדו חייבים במעשר בהמה, כי יש לומר, כיון שאינו קדוש עתה לגמרי, לא

לשון רש"י מכתב יד בסוף עמוד א שם], לא שיכוין ויוציאנו בעשירי, דהא כתיב "לא יבקר". ובתוספות שם כתבו, לא יתכן לאסור כאן משום לא יבקר, כדאסר אפוקי בעל מום בריש עשרה בריש פירוקין, וראה מה שיתבאר בהערה שם.

3. א. לכאורה הפירוש הוא: כיון ש"העשירי